

BRANCHEVERENIGING
bodemenergie

De Omgevingswet

Wie zijn wij?

Alexandra Danopoulos
T: 06 39 22 38 00
E: a.danopoulos@ploum.nl

Linda Hoeben
T: 06 30 3189 77
E: l.hoeben@ploum.nl

Programma

1. De Algemene wet bestuursrecht in vogelvlucht
2. Achtergrond en uitgangspunten Omgevingswet
3. Kerninstrumenten en begrippen
4. Omgevingsverordeningen
5. Omgevingsplannen
6. Omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit
7. Omgevingsvergunning voor de lozingsactiviteit
8. Procedures
9. Overgangsrecht

De Algemene wet bestuursrecht

- De drie 'B's'
 - Belanghebbende
 - Besluit
 - Bestuursorgaan
- De algemene beginselen van behoorlijk bestuur
- Algemene regels over:
 - Besluiten
 - Toezicht en handhaving
 - Rechtsbescherming

Algemene wet bestuursrecht: beslistermijnen

- Afhankelijk van de procedure
- Uitgangspunt: reguliere procedure (ook onder de Omgevingswet)
 - Beslistermijn: acht weken, eenmaal verlengen mogelijk met zes weken
 - Rechtsbescherming: bezwaar, beroep, hoger beroep (geen zienswijzen)
- Anders de uitgebreide procedure
 - Beslistermijn: zes maanden, eenmaal verlengen mogelijk met zes weken
 - Rechtsbescherming: beroep en hoger beroep, eerst zienswijzen

Wat te doen bij niet tijdig beslissen?

- Na verstrijken beslistermijn: versturen ingebrekestelling
- Geen besluit na twee weken?: dwangsom en beroep niet tijdig beslissen bij de bestuursrechter mogelijk
- Dwangsommen:
 - Bestuurlijke dwangsom (twee weken na ingebrekestelling):
 - maximaal 1442 euro
 - Rechterlijke dwangsom (mogelijk na uitspraak beroep niet tijdig beslissen)
 - Meestal hoger

Rechtsbescherming

- Afhankelijk van de procedure:
 - zienswijze, beroep en hoger beroep
 - bezwaar, beroep en hoger beroep
- Termijnen van zes weken!
- In beginsel alleen voor belanghebbenden, maar...
- Verschillende mogelijke uitkomsten bij bezwaar en beroep

De Omgevingswet

- Stelselherziening van het gehele omgevingsrecht
 - Aspecten zoals bodem, water, grondeigendom, bouwen
- Doel is om het omgevingsrecht makkelijker, flexibeler en toegankelijker te maken
- Eén loket voor alle omgevingsvergunningen en meldingen (is de bedoeling): Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO)
 - Soms wel verschillende bevoegde gezagen voor verschillende vergunningen, handhaving en toezicht
 - Uitgangspunt: gemeente, soms provincie (omgevingsdiensten)
- Veel kritiek op de Omgevingswet vanuit overheden, advocatuur en wetenschap, en de markt!

De Omgevingswet: huidige stand van zaken

- Nog steeds veel kritiek, zelfs vanuit de Raad van State
- Inwerkingtreding toch op 1 januari 2024, ondanks:
 - Problemen DSO
 - Motie Eerste Kamer
- Uitstel nog mogelijk?

De vier verbeteringen

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

HET NIEUWE OMGEVINGSSTELSEL

De 4 verbeteringen

Minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dat is waar de Omgevingswet voor staat. Het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

1 Inzichtelijk omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

2 Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

3 Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4 Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Uitgangspunten Omgevingswet

- Van 26 wetten, 60 besluiten en 75 ministeriële regelingen
 - Welke wetten of regelingen gaan niet onder de Omgevingswet vallen?
- Naar 1 Omgevingswet, 4 besluiten en 1 Omgevingsregeling
- Overzichtelijker?

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

- Vervanging van OLO, ruimtelijkeplannen.nl
- Indienen van aanvragen, doen van meldingen en aanvragen van vooroverleg
- Alle regelgeving is toegankelijk via DSO, ook bepaalde besluiten
- Demo-omgeving:
<https://dmo.omgevingswet.overheid.nl/home>

Kerninstrumenten: centraal en decentraal

Rijksoverheid
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

OMGEVINGSWET

De 6 instrumenten

1 Omgevingsvisie

Strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. Verplicht voor rijk en provincie, facultatief voor gemeente.

2 Programma's

Programma's maken de doelen van de omgevingsvisie concreet. Indien nodig met een programma-tische aanpak.

3 Decentrale regels

Elk bestuursorgaan heeft een gebieds-dekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving.

4 Algemene rijksregels

Algemene rijksregels voor activiteiten beschermen de leefomgeving. Initiatiefnemers weten hierdoor vooraf wat de mogelijkheden zijn en hoeven geen vergunning aan te vragen.

5 Omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning is alleen nodig als de algemene rijksregels niet volstaan. Deze kan worden aangevraagd bij één loket.

6 Projectbesluit

Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

De algemene Rijksregels: wat geldt voor wie?

Omgevingsverordeningen

- Per provincie, 1 omgevingsverordening
- Vervanging van alle bestaande verordeningen
 - Zoals de milieuverordening en de ontgrondingenverordeningen
- Provincies mogen van sommige Rijksregels afwijken
- Instructieregels voor gemeenten en waterschappen
- Zichtbaar in DSO

Omgevingsplannen

- Per gemeente, 1 omgevingsplan
 - Tijdelijke en nieuwe deel (vanaf 2032)
- Vervanging van onder andere alle bestaande bestemmingsplannen
- Toestaan of verbieden van activiteiten per gebied
- Gemeenten mogen van sommige Rijksregels afwijken
- Zichtbaar in DSO

Omgevingsvergunningen

- Vergunningplichten opgenomen in Rijksregels of decentrale regels, zoals het omgevingsplan of de omgevingsverordening
- Voor bodemenergie met name de omgevingsvergunning voor de milieubelastende en lozingsactiviteit relevant
 - Voor bodemenergiesystemen gelden ook meer algemene (rijks)regels, maar daarnaast dus meestal ook een vergunningplicht

Milieubelastende activiteit

- In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn zowel open als gesloten bodemenergiesystemen aangewezen als milieubelastende activiteit
 - Paragraaf 3.2.6 van het Bal
 - Het aanleggen en het gebruiken van een bodemenergiesysteem
- Voor gesloten bodemenergiesystemen gelden de algemene regels uit paragraaf 4.111 van het Bal
- Voor open bodemenergiesystemen gelden de algemene regels uit paragraaf 4.112 van het Bal

Vergunningplichtige bodemenergiesystemen (mba)

- Niet alle bodemenergiesystemen vereisen een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit, maar open bodemenergiesystemen wel.
 - De provincie mag onder voorwaarden van de vergunningplicht afwijken (artikel 2.16 van het Bal), waardoor het toch vergunningvrij is.
- Geen vergunningplicht, dan meldplicht.
- Ook registratieplicht (altijd).

Gesloten bodemenergiesystemen

- Algemene regels, geen (rijks)vergunningplicht voor de omgevingsvergunning milieubelastende activiteit
 - Gemeente kan in het omgevingsplan een vergunningplicht introduceren voor grote gesloten bodemenergiesystemen.
- De algemene rijksregels zijn niet uitputtend. Via maatwerk mag het bevoegd gezag afwijkende of aanvullende regels stellen.
- Algemene regels gelden voor het aanleggen en het gebruiken van het bodemenergiesysteem.
- Meldplicht en registratieplicht

Lozingen bij bodemenergiesystemen

- Omgevingsvergunning voor de lozingsactiviteit vereist bij de aanleg en gebruik **open** bodemenergiesystemen bij afvoer van afvalwater (artikel 3.19 van het Bal)
 - Bij lozingen op het riool, bodem en het oppervlaktewater
 - Provincie kan onder voorwaarden afwijken van de vergunningplicht.

Procedures

- Reguliere voorbereidingsprocedure is het uitgangspunt.
 - Beslistermijn is acht weken, eenmaal verlengen met zes weken.
 - Bezwaar, beroep en hoger beroep.
- Soms moet de uitgebreide procedure worden gevolgd (als dat wettelijk is bepaald of het bestuursorgaan dat bepaalt).
 - Beslistermijn is zes maanden, eenmaal verlengen met acht weken.
 - Zienswijzen tegen ontwerpbesluit, beroep en hoger beroep.

Overgangsrecht

- Bestaande watervergunningen voor open bodemenergiesystemen worden van rechtswege een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit.
 - Algemene rijksregels gelden naast de omgevingsvergunning.
- Bestaand overgangsrecht voor bodemenergiesystemen die zijn aangelegd voor 1 juli 2023 wordt voortgezet (artikel 4.1147a en 4.1157a van het Bal).

BRANCHEVERENIGING

bodemenergie

Hartelijk dank voor uw aandacht!

Wilt u meer weten over bodemenergie
en/of de activiteiten van onze branchevereniging?

Kijk dan op onze website:

www.bodemenergie.nl

Op bodemenergie kun je bouwen!